

Književnost.

Slovenska književnost.

Knjige družbe sv. Mohorja za 1. 1895.

Koledar družbe sv. Mohorja za prestopno 1. 1896. 4°. Str. 128 + 64. — Letošnji koledar je obče podoben svojim prednikom, v poučnem in zabavnem delu pa nam ugaja prav posebno. Opis papeževega rojstvenega doma (sp. dr. M. Opeka), Trsata in Loreta (sp. M. Širca), življenjepis nadvojvod Albrehta in Viljema, velikonočnega potresa (sp. Iv. Vrhovec), Razgled po katoliških misijonih (kan. dr. Ivan Križanič) — vsi ti sestavki so koledarju jako primerni in koristni. Pametno je izbrana povest: „Kdor ne uboga, ga tepe nadloga.“ Da, tako treba učiti ljudstvo! Jednako poučna in dobra je povest Ivana Štruklja: „Malo potrpi.“ Manj godna je Kersnikova „Rejenčeva osveta“, ker je konec nekam prisiljen. Zlati so nauki Fr. Perparja: „Zakaj kmečko gospodarstvo propada?“ Zastran koledarja nimamo druge želje, kakor da bi bil vsaj tak tudi prihodnji. Sv.

Zgodbe sv. pisma. 2. snopič. Te knjige ne kritikujemo iz znanega razloga. Zanimala nas je sodba nekega tukajšnjega lista, ki pravi, da smo v lanskem snopiču napravili vedi mnogo koncesij. To nam priča, da ocenjevalec knjige ali ni bral, ali ni umel. Pisatelj „Zgodb“ ne dela vedi nobenih koncesij, ker naša sv. vera koncesij ne pozna. Kjer je nauk prost, tam tudi ni koncesij. Isti ocenjevalec pravi, da je izgovarjanje Jakopove prevare nemoralno. Ali ga pisatelj (sam!) zagovarja? Le to smo izprevideli iz one ocene, da smo bralcem neke vrste pisali zastoj. Kdor neče umeti, pa ne ume. Dr. Fr. L.

Sveti Jožef, rednik Jezusa Kristusa, Sinu Božjega, ženin prečiste Device Marije in varih svete katoliške cerkve. Spisal dr. Jožef Pajek. — Če tudi se naslov in razdelitev v knjigi ne vjemata, vendar je tvarina v tem molitveniku pregledna. Za predgovorom pisateljev in okrožnico sv. očeta Leona XIII. je na vrsti I. del o življenju in časti sv. Jožefa; II. del našteva pobožnosti v čast sv. Jožefu; v III. primeroma zelo obširnem delu so razne molitve s posebnim ozirom na vsakdanje potrebe in češčenje sv. Jožefa. V dodatku pa je nekaj malega o češčenju presv. Srca Jezusovega in o odpustkih s primernimi molitvami vred. Svetopisemski reki niso vzeti iz Wolfove izdaje, kar

utegne duhovnika motiti. Neumestna je dvakratna različnost očitne izpovedi pa odveze na str. 234 in 314. V tem molitveniku se „Salve regina“ nahaja na treh mestih (str. 202, 287, 330) vsakikrat drugače poslovenjena. V molitvi pred izpraševanjem vesti ni razviden pravi red za izpraševanje vesti. — Splošno se čita knjiga jako lahko, ker nima predolgih stavkov, le tu pa tam pridevnik in svojivni zaimek tiščita preveč za samostavnikom. Ptujta imena naj bi se v taki knjigi navajala v naši izreki.

Mesečna pobožnost v čast sv. Jožefu je lepa, praktična, a skoraj prekratka. Sicer pa nam je ta molitvenik za 25letnico, odkar je bil sv. Jožef po papežu Piju IX. proglašen za variha sv. kat. cerkve, došel kakor nalašč. Vse pobožnosti v molitveniku so jako vspodbudne, pristrčne, in iz cele knjige veje tisti živi verski duh, ki se je razlil v dejanjsko ljubezen do sv. Družine in posebej do sv. Jožefa s tem, da se je velečislani gospod pisatelj hvaležnega srca za povrnjeno zdravje lotil tega dela. Menda govorim v imenu ogromne večine Mohorjanov, ako tu izrekam javno željo, naj bi nekdanja namera gospoda pisatelja o slovenski izdaji „čudežev Marijinih po sv. Ligvoriju“ bila samo odložena, ne pa do cela opuščena. Val. Bernik.

Pod lipo! Knjiga za mladino s podobami. Spisal Jožef Stritar. Str. 190. Knjižica ima dva dela. 1. (Pesmi) v vezani, 2. v nevezani besedi z naslovom „Griški gospod“, katera sta po vrednosti različna. Pesmice so preproste, nekam domače in res prijetne, zato jih radi hvalimo. A „Griški gospod“ zná sicer govoriti gladko, za mladino pa govori predolgočasno. Ta je bila vseskozi moja misel, ko sem knjigo s trdnim namenom čital in čital; isto mi je rekel razven jednega znanca vsak bralec, ki sem ga vprašal o knjigi. Jeden mi je dostavil, da je dal knjigo mladeničem, a „Griškega gospoda“ ni hotel nobeden čitati. Radi priznavamo, da ima „Griški gospod“ marsikatero vrlino, da je deloma opisan duhovito, a druga stvar je, ali bo ustrezal svojemu namenu. O tem bi želeli poročil od prijateljev lista, ker nikakor se nečemo prenagliti. Toda nekaj nas veseli: Stritar, ki je nekdaj pisal in peval marsikaj, kar se ne strinja s krščanskim mišljenjem, je sedaj sotrudnik pri družbi in bratovščini sv. Mohorja in je s tem javno podpisal s svojim imenom odločno katoliška načela. Dr. Fr. L.

Razne stvari.

Naše slike.

Ozrimo se tudi v 1. številko! **Božični podprtniki** nam predočujejo slovensko božično šego. Na sveti večer namreč, na večer pred novim letom in pred

sv. Tremi Kralji devajo na mizo kake tri hlebe kruha in jih zagrnejo z belim prtom. Ti kruhi ostanejo na mizi po noči; drugi dan dopoldne jih zopet spravijo. Ime izvira od todi, da je kruh pod